

Sygn. akt IV Pa 7/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Barbara Bojakowska

Sędziowie: SSO Elżbieta Zalewska - Statuch

SSO Katarzyna Powalska (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Ewelina Kubiczak - Kleśta

po rozpoznaniu w dniu 1 czerwca 2017 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy ze skargi pozwanego o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Sieradzu - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 października 2016 roku, sygn. akt IV Pa 52/16

z powództwa Stowarzyszenia (...) w P. i Ł. B. przeciwko Przedsiębiorstwu (...)sp. j. w W.

o świadczenia związane z podróżą służbową i o zapłatę na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Wieluniu - Sądu Pracy

z dnia 08 czerwca 2016 roku, sygn. akt IV P 111/14

1. oddala skargę pozwanego o wznowienie postępowania;

2. zasądza od pozwanego Przedsiębiorstwa (...)sp. j. w W. na rzecz powoda Ł. B. kwotę 675 (sześć set siedemdziesiąt pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego za postępowanie ze skargi o wznowienie postępowania.

Sygn. akt IV Pa 7/17

UZASADNIENIE

W skardze z dnia 11 stycznia 2017 r. pozwany **Przedsiębiorstwo (...)Spółka Jawna w W. wniósł o:**

1. **wznowienie postępowania** zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 października 2016 r. sygn. akt IV Pa 52/16;
2. zmianę orzeczenia sądu II instancji poprzez uwzględnienie apelacji i zmianę orzeczenia sądu I instancji z dnia 8.06.2016 r. poprzez oddalenie powództwa;
3. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W piśmie z dnia 20 lutego 2017 r. pozwany wniósł ponadto, powołując się na podstawę prawną z art. 415 § 1 k.p.c. o zwrot wyegzekwowanego świadczenia w łącznej kwocie 19.033,76 złotych wraz z odsetkami liczonymi od 13 lutego 2017 r., na która składały się: świadczenie wyegzekwowane dla powoda w kwocie 17.409,18 złotych i kwota 1.624,58 złotych tytułem kosztów postępowania egzekucyjnego.

W odpowiedzi na skargę powód Ł. B. i działające na jego rzecz Stowarzyszenie (...) wnieśli o jej oddalenie na koszt skarżącego.

Jako podstawę wznowienia powołano art. 401¹ k.p.c. wobec orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją z dnia 24 listopada 2016 r., o sygn.. akt K 11/15

Skarżący podniósł, że roszczenie powoda o ryczałt za noclegi oparte zostało o treść przepisów art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 ustawy Kodeks pracy w związku z § 16 ust. 1, 2 i 4 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej. Tymczasem Trybunał Konstytucyjny w powołanym na wstępie wyroku, po rozpoznaniu wniosku Związku Pracodawców „Transport i Logistyka” orzekł, że art. 21a ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (j.t. Dz.U.2012, poz. 1155, ze zm.) w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 ustawy z 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (j.t. Dz.U.2016., poz. 1666, ze zm.) w związku z § 16 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U.167) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, **jest niezgodny** z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej **Polskiej**.

Powoływał się nadto, iż w cytowanym wyżej wyroku Trybunał Konstytucyjny uznał art. 21 a ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (j.t. Dz.U.2012, poz. 1155, ze zm.) w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 ustawy z 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (j.t. Dz.U.2016., poz. 1666, ze zm.) w związku z § 9 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U.236.1991 ze zm.) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, **jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej **Polskiej**.**

Domagając się oddalenia skargi strona powodowa argumentowała, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego, na który strona pozwana się powołuje nie ma żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie, bowiem u pozwanego pracodawcy zasady zwrotu należności z tytułu podróży służbowej nie zostały ukształtowane w regulacjach umownych (układzie zbiorowym pracy, regulaminie wynagradzania czy w umowie o pracę). Tym samym przepisy cytowane w skardze i objęte wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie K 11/15 nadal muszą stanowić podstawę prawną przyznania kierowcy przedmiotowych należności. Strona powodowa podniosła także zarzut zużycia wyegzekwowanych od pracodawcy należności, objętych wnioskiem restytucyjnym.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Działające na rzecz powoda Ł. B. Stowarzyszenie (...) wniosło w pozwie wniesionym do Sądu Rejonowego - Sądu Pracy w Wieluniu o zasądzenie od pozwanego **Przedsiębiorstwa (...) Spółka Jawna w W.** kwoty 12.500 złotych tytułem należności za niewypłacone pracownikowi ryczałty za noclegi w okresie od 1 sierpnia 2011 r. do 31.12. 2011 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwot po 2500 złotych każda począwszy od 15.09.2011 r., kolejno za następne miesiące aż do ostatniej od dnia 15.01.2012 r. do dnia zapłaty.

Pozwany **Przedsiębiorstwo (...) Spółka Jawna w W.** nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie w całości.

Wyrokiem wydanym w dniu 8 czerwca 2016 r. w sprawie IV P 111/14 Sąd Rejonowy w Wieluniu zasądził od **Przedsiębiorstwa (...) Spółka Jawna w W. na rzecz Powoda Ł. B.** kwotę 9.488,27 złotych z odsetkami ustawowymi liczonymi następująco:

od kwoty 758,04 złote od dnia 6.09.2011 r., od kwoty 34,50 złotych od dnia 7.09.2011 r., od kwoty 561,29 złotych od dnia 14.09.2011 r., od kwoty 567,94 złotych od dnia 1.10.2011 r., od kwoty 103,50 złote od dnia 4.10.2011 r., od kwoty 563,65 złote od dnia 10.10.2011 r., od kwoty 1.358,36 złotych od dnia 24.10.2011 r., od kwoty 34,50 złote od dnia 25.10.2011r., od kwoty 34,50 złote od dnia 27.10.2011 r., od kwoty 671,04 złotych od dnia 2.11.2011 r., od kwoty 34,50 złote od dnia 3.11.2011 r., od kwoty 563,46 złote od dnia 8.11.2011r., od kwoty 566,78 złotych od dnia 15.11.2011 r., od kwoty 34,50 złote od dnia 18.11.2011 r., od kwoty 689,64 złotych od dnia 24.11.2011 r., od kwoty 465,51 złotych od dnia 10.12.2011r., od kwoty 464,47 złote od dnia 19.12.2011r., od kwoty 457,33 złotych od dnia 25.12.2011 r., od kwoty 1.037,15 złotych od dnia 5.01.2012 r., od kwoty 34 złote od dnia 7.01.2012r., od kwoty 453,61 złotych od dnia 15.01.2012 r. wszystkie dnia zapłaty;

umorzył postępowanie w zakresie cofniętej części pozwu i oddalił powództwo w pozostałej części, zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 931,92 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania i nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wieluniu kwotę 1. 547,42złoty tytułem kosztów postępowania.

Rozstrzygnięcie to zostało poprzedzone następującymi ustaleniami Sądu Rejonowego i ich oceną prawną:

Ł. B. w okresie od 1 lipca 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. zatrudniony był w pozwanym **Przedsiębiorstwie (...)Spółka Jawna w W.** na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego na podstawie dwóch umów o pracę zawartych na czas określony , z wynagrodzeniem w wysokości 1.386 złotych brutto miesięcznie, z miejscem wykonywania pracy w kraju i za granicą w pełnym wymiarze czasu pracy.

W okresie zatrudnienia powód wykonywał podróże służbowe, za które pracodawca naliczał diety. Odbył w tym okresie podróże służbowe do Niemiec , podczas których spędzał noclegi w kabinie samochodu. Należność powoda z tytułu ryczałtów za noclegi zagraniczne wynosiła w tym czasie 11.696,64 złotych, zaś za okres objęty zarzutem przedawnienia tj. od 1.07 do 31.07. 2011 r. była to kwota 2.293,84 złote. Dane dotyczące podróży służbowych powoda wynikają z rozliczeń diet krajowych i zagranicznych, sporządzonych przez pracodawcę.

W ocenie Sądu Rejonowego, w świetle art. 21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (Dz. U. Nr 92, poz. 879 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym od 3 kwietnia 2010 r., zgodnie z którym kierowcy w podróży służbowej przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem tego zadania służbowego, ustalone na zasadach określonych w przepisach art. 77⁵ § 3-5 k.p., zasądzeniu podlegała suma ryczałtów , które zdaniem Sądu meriti , nie były kierowcy wypłacane w jakiegokolwiek wysokości. Sąd Rejonowy wskazał, że nie zasługiwało na uwzględnienie stanowisko pozwanego pracodawcy, zgodnie z którym dokonywane na rzecz Ł. B. wypłaty świadczeń za cały sporny okres w wysokości po 42 Euro za dobę podróży służbowej miało obejmować , za zgodą kierowców, zarówno dietę, jak i ryczałt za noclegi. Pracodawca nie przedstawił bowiem żadnych dokumentów, z których wynikałoby takie ustalenie poczynione umownie przez strony stosunku pracy.

Apelację od orzeczenia Sądu Rejonowego w części uwzględniającej żądanie pozwu, jak również obciążającej pozwanego kosztami postępowania zarówno na rzecz powoda, jak i Skarbu Państwa wywiódł pozwany.

Wyrokiem z dnia 13 października 2016 r. w sprawie IV Pa 52/16 Sąd Okręgowy w Sieradzu oddalił apelację, zasądzając od pozwanego na rzecz powoda zwrot kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd odwoławczy w pełni zaaprobował ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji i przyjął je jako własne. Podzielił również wywody prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Zauważył, że Sąd Rejonowy nie dopuścił się

naruszenia przepisów prawa materialnego, ujętego w przepisach powołanych przez apelującego. Powołując się zaś na dominujące orzecznictwo Sądu Najwyższego, stwierdził, iż umożliwienie kierowcy w transporcie międzynarodowym możliwości spania w kabinie samochodu ciężarowego nie stanowi zapewnienia pracownikowi bezpłatnego noclegu w rozumieniu przepisów regulujących przyznawanie należności pracownikom odbywającym podróże służbowe poza granicami kraju. Nadto, zdaniem sądu rozpoznającego apelację, obniżenie należności wyliczonych przez biegłego nie mogło obejmować należności wykraczających poza kwotę diety minimalnej określonej w przepisach rozporządzenia MPiPS, bowiem wypłacanie pracownikowi świadczeń innych niż ryczałty, w wysokości wyższej niż wynikająca z przepisów powszechnie obowiązujących, pozostaje bez znaczenia dla zasadności powództwa. Wynika to z założenia, że strony mają pełną swobodę w ukształtowaniu łączącego je stosunku prawnego w sposób korzystniejszy od podstawowych, standardowych założeń prawodawcy. (art. 18 k.p.). Zatem jeśli tak było w przedmiotowym stanie faktycznym, gdzie składniki wynagrodzenia zostały przyjęte na poziomie wyższym niż wynikający z rozporządzenia, to nie może być mowy o automatycznym weryfikowaniu wysokości pozostałych świadczeń, niewypłacanych przez pracodawcę, pomimo ciąży na nim w tym zakresie powinności.

W ocenie Sądu Okręgowego, istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się nie do ustalenia, w jakiej wysokości pozwany wypłacił powodowi należności z tytułu podróży służbowych, ale czy kwoty wypłacone w niespornej wysokości jako diety ustalone na wyższym niż standardowo poziomie, winny wyczerpywać także należności kierowcy z tytułu ryczałtów, które nominalnie nie były ujęte żadnymi regulacjami umownymi stron i tym samym nie były wypłacane, w kontekście zgodności z obowiązującymi stroną w tym zakresie przepisami prawa pracy. Jak zauważył Sąd drugiej instancji, pracodawca ma możliwość określenia w postanowieniach zbiorowego układu pracy, regulaminu wynagradzania lub wręcz w samej umowie o pracę wysokości diety należnej z tytułu podróży zagranicznej w sposób odmienny, niż odpowiednie zapisy rozporządzenia określające wysokość diety dla podróży zagranicznej w danym kraju. Wobec tego w razie braku regulacji lub uregulowania mniej korzystnego dla pracownika, zastosowanie znajdują przepisy wykonawcze. Ustalenie zatem, że powodowi nie został wypłacony należny, w odpowiedniej wysokości, ryczałt za noclegi z tytułu podróży służbowych poza granicę kraju, uzasadniał roszczenie o ich wypłatę na podstawie art. 77⁵ § 1 k.p. w związku z cytowanymi przepisami wykonawczymi.

W tej sytuacji uznać należy, że poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne - wbrew twierdzeniom apelacji - były prawidłowe, a tym samym zarzut nieprawidłowego rozstrzygnięcia o żądaniu powoda nie mógł się ostać.

Wyrokiem z dnia 24 listopada 2016 r. wydanym w sprawie K 11/15, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 21a ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 1155, ze zm.) w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 ustawy z 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1666, ze zm.) w związku z § 16 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U.167) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz, że art. 21a ustawy z 16 kwietnia 2004 r. powołanej w punkcie 1 w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 ustawy z 26 czerwca 1974 r. powołanej w punkcie 1 w związku z § 9 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U.236.1991, ze zm.) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji.

Zdaniem Trybunału, oczekiwania pracodawców, iż zapewnienie kierowcy odpowiedniego miejsca do spania w kabinie samochodowej zwalnia ich z obowiązku ponoszenia kosztów noclegu były usprawiedliwione. Dodatkowo utwierdzał ich w tej interpretacji art. 14 ust. 1 ustawy o czasie pracy kierowców, dopuszczający wykorzystanie dobowego odpoczynku w pojeździe, jeśli znajduje się on na postoju i jest wyposażony w miejsce do spania. Przesądzenie przez ustawodawcę, że art. 77 § 3-5 k.p. i wydane na podstawie art. 77 § 2 k.p. przepisy wykonawcze mają mieć zastosowanie do każdego wykonanego przez kierowcę przewozu w transporcie, jest sprzeczne z ratio legis tych

przepisów i świadczy o nieadekwatności przyjętego środka w stosunku do regulowanej dziedziny. Ustawodawca, odsyłając w [art. 21a](#) ustawy o czasie pracy kierowców do zasad ogólnych przewidzianych w kodeksie pracy - tj. [art. 77⁵ § 3-5](#) k.p., a następnie do zakwestionowanych przepisów rozporządzeń - nie uwzględnił specyfiki wykonywania zawodu kierowcy w transporcie międzynarodowym. Brak regulacji adekwatnych do wykonywanej przez kierowców pracy i odesłanie w zakresie ustalania warunków i wysokości należności przysługujących z tytułu podróży służbowej kierowców do przepisów dotyczących pracowników sfery budżetowej ujawnił się szczególnie przy wykładni pojęcia „bezpłatny nocleg” zawartego w kwestionowanych rozporządzeniach. Pojęcie to, choć nieostre, jest wystarczająco czytelne w odniesieniu do pracowników zatrudnionych w jednostkach sfery budżetowej przebywających w podróży służbowej, a jego wykładnia w stosunku do tego kręgu adresatów jest jednolita. W odniesieniu jednak do kierowców zatrudnionych w transporcie międzynarodowym, wywołało radykalne rozbieżności i niepewność co do sposobu jego stosowania. Mając na uwadze wskazane wyżej regulacje, Trybunał Konstytucyjny uznał, że konstrukcja normatywna przyjęta w przepisach dotyczących ryczałtów za nocleg, doprowadziła do nieprzewidywalności skutków prawnych działań podjętych na podstawie tych przepisów przez pracodawców branży transportowej. Ustawodawca pozostawił nadmierną swobodę organom stosującym prawo przy ustalaniu zakresu normowania uprawnień kierowców zatrudnionych w transporcie międzynarodowym i związanych z nimi obowiązków pracodawców. Sam fakt stworzenia nazbyt szerokich ram dla organów stosujących prawo, które muszą zastępować ustawodawcę w zakresie dookreślania zagadnień uregulowanych w sposób nieprecyzyjny, świadczy o naruszeniu zasady określoności prawa. Wadliwa legislacyjnie konstrukcja zakwestionowanych przepisów, opierająca się na odesłaniu kaskadowym, spowodowała niejasność i nieprecyzyjność wywodzonych z nich treści normatywnych. Ponadto doprowadziła do nieadekwatności norm uregulowanych w tych przepisach do materii, w jakiej znajdują zastosowanie oraz nadmiernej swobody organów stosujących prawo przy ustalaniu ich zakresu normowania.

Art. 21 ustawy o czasie pracy kierowców został dodany przez art. 4 pkt 2 ustawy z 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy o transporcie drogowym oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 43, poz. 246) w związku z uchwałą siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 19 listopada 2008 r. w sprawie II PZP 11/08. W uchwale tej przyjęto, że kierowcy transportu międzynarodowego odbywający podróże w ramach wykonywania umówionej pracy i na określonym w umowie obszarze jako miejsce świadczenia pracy nie są w podróży służbowej w rozumieniu art. 77 § 1 k.p. Wykładnia ta oznaczała, że do takich podróży w ogóle nie mają zastosowania regulacje kodeksowe zawarte w art. 77 k.p., ani przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 77 § 2 k.p. Ustawodawca zdecydował się na uregulowanie w ustawie o czasie pracy kierowców odrębnej od zawartej w art. 77 § 1 k.p. definicji podróży służbowej (w art. 2 pkt 7) oraz odesłanie w kwestii świadczeń z tego tytułu do przepisów ogólnych zawartych w art. 77 k.p. (na podstawie art. 21a). Mechanizm przewidziany w art. 77 § 5 k.p., w zamierzeniu ustawodawcy, miał pełnić funkcję gwarancyjną, na wypadek gdyby układ zbiorowy pracy, regulamin wynagradzania czy umowa o pracę pozostawiły te kwestie poza przedmiotem ustaleń.

W ocenie Trybunału Konstytucyjnego należy zgodzić się z argumentami wysuwanymi w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że podróż służbowa nie może polegać na wykonywaniu uzgodnionej przez strony pracy, która ze swej istoty polega na stałym przemieszczaniu się po określonym obszarze. Pracownik realizuje wówczas zobowiązanie niewykraczające poza warunki umówione przez strony, jakie przyjął na siebie, nawiązując stosunek pracy. Inaczej należy postrzegać podróż służbową, która stanowi środek do wykonania określonego zadania służbowego poza siedzibą pracodawcy, i sama w sobie nie jest jeszcze istotą tego zadania (o takiej podróży mowa w [art. 77 § 1](#) k.p.), a inaczej sytuację, w której istotą wykonywanej pracy jest stałe przebywanie w podróży. W odniesieniu do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym należy stwierdzić, że ich zadaniem służbowym jest wykonywanie przewozu osób lub rzeczy, przebywanie w podróży jest zatem treścią obowiązku służbowego, a nie środkiem do jego wykonania. Zdaniem Trybunału, uregulowanie należności na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem przez kierowców pracy w permanentnej podróży wymaga stworzenia odrębnych przepisów dla tej grupy pracowników, uwzględniających w sposób rzeczywisty specyfikę ich pracy. Dotychczasowe rozwiązania szczególne, które w intencjach projektodawcy nowelizacji z 2010 r. miały tę specyfikę uwzględniać, należy uznać za pozorne. Sposób ukształtowania należności dla kierowców wynika bowiem w dalszym ciągu z ogólnych przepisów kodeksowych. Potraktowanie w sposób identyczny w tym zakresie podmiotów nierównych - tj. pracowników sektora administracji i kierowców w transporcie (w szczególności międzynarodowym), a z drugiej strony także ich

pracodawców - należy uznać za wadliwe z punktu widzenia konstytucyjnej zasady równości oraz poszanowania negocjacyjnego systemu określenia poziomu wynagrodzeń i diet.

Rozważając zasadność wniesionej skargi Sąd zważył, co następuje:

W świetle art. 412 § 1 k.p.c., sąd rozpoznaje sprawę na nowo w granicach, jakie określa podstawa wznowienia. Z brzmienia cytowanego przepisu jednoznacznie wynika, że przedmiotem postępowania jest udowodnienie istnienia podstawy, na której oparto skargę w konkretnej sprawie. W konsekwencji zakres ponownego rozpoznania sprawy uwarunkowany jest przyczyną (przyczynami) wznowienia podniesioną przez skarżącego i nie jest dopuszczalne wyjście poza te przyczyny.

W doktrynie funkcjonuje podział przyczyn wznowienia postępowania na przyczyny nieważności (art. 401 k.p.c.), które stanowią bezwzględne przyczyny wznowienia w tym znaczeniu, że ich stwierdzenie w każdym przypadku skutkuje uchynieniem zaskarżonego orzeczenia oraz tzw. przyczyny restytucyjne, których istnienie uzasadnia uchylene bądź zmianę orzeczenia tylko w przypadku zaistnienia związku przyczynowego zachodzącego pomiędzy nimi a treścią rozstrzygnięcia.

Zatem ponowne rozstrzygnięcie sprawy wymaga zbadania istnienia podstawy wznowienia i w wypadku podstaw restytucyjnych jej wpływu na treść wyroku. Istotą postępowania wznowieniowego nie jest natomiast rozpoznanie sprawy po raz kolejny, na nowo, od początku, w pełnym zakresie (tak, jak czyni to sąd pierwszej, czy drugiej instancji podczas pierwotnego rozpoznawania sprawy). Innymi słowy, zakres ponownego rozpoznania sprawy uwarunkowany jest przyczyną (przyczynami) wznowienia podniesioną przez skarżącego i nie jest dopuszczalne wyjście poza te przyczyny. Pogląd ten dominuje w orzecznictwie (tak wyr. Sądu Najwyższego z 16 maja 2007 r., III CSK 56/07, Legalis; post. Sądu Najwyższego: z 25 lutego 2009 r., II CSK 501/08, Legalis; z 30 czerwca 2011 r., III CSK 311/10, Legalis i z 19 stycznia 2012 r., I PK 82/11, Legalis). Podobny pogląd wyrażany jest również w piśmiennictwie (tak m.in. M. Jędrzejewska, w: T. Ereciński (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze. Część druga. Postępowanie zabezpieczające. T. 2, Warszawa 2006, s. 296; D. Zawistowski, w: H. Dolecki, T. Wiśniewski (red.), Kodeks postępowania cywilnego. T. II. Warszawa 2010, s. 306; A. Góra-Błaszczkowska, w: A. Góra-Błaszczkowska (red.), Kodeks postępowania cywilnego. T. I. Komentarz do artykułów 1–729, Warszawa 2016, s. 1155).

Wydanie przez Trybunał Konstytucyjny orzeczenia o niekonstytucyjności pewnych unormowań tworzy nowy stan prawny, w którym owe unormowania zostają wyeliminowane.

Biorąc pod uwagę utratę domniemania zgodności z Konstytucją przepisów wskazanych w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie K 11/15 (OTK-A 2016, poz. 93), do stanów faktycznych począwszy od 3 kwietnia 2010 r., do kierowców w transporcie międzynarodowym nie należy stosować przepisów rozporządzeń wykonawczych wydanych z upoważnienia art. 77 k.p. Zastosowanie mają zatem przepisy zakładowe zgodnie z art. 77⁵ § 3 k.p., zgodnie z którym warunki wypłacania należności z tytułu podróży służbowej pracownikowi zatrudnionemu u innego pracodawcy niż wymieniony w § 2 określa się w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest obowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania (tak również Sąd Najwyższy w wyroku z 14 lutego 2017 r. w sprawie I PK 77/16 (Lex nr 2258054)). Cytowany wyrok Trybunału Konstytucyjnego ma przy tym charakter zakresowy, ale tylko w aspekcie podmiotowym, gdyż dotyczy „kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym”, nie jest zaś wyrokiem interpretacyjnym.

W przedmiotowej sprawie ustalonym przez sądy obu instancji stanem faktycznym było przyjęcie, że u pozwanego pracodawcy nie było jakichkolwiek unormowań umownych obejmujących zasady rozliczania kosztów podróży zagranicznych przez kierowców. Faktem jest, że pracodawca wypłacał jedynie diety, choć były one na wyższym niż standardowo przyjęty poziomie. Brak regulacji należy dekodować rodzajowo, czyli jeżeli pracodawca umownie reguluje kwestię diet, a pomija inne koszty podróży, to znaczy że nie ma postanowień, o których mowa w art. 77⁵ § 3 k.p.

Jeśli tak, to należy podzielić pogląd wyrażony przez S.N. w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 lutego 2017 r., w sprawie I PK 300/15, Lex nr 2242158, zgodnie z którym po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016 r., K 11//15, nie stosuje się art. 21 a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (tekst jednolity Dz. U z 2012 r., poz. 1155 z późn. zm.), ale stosuje się art. 77⁵ § 5 k.p. w przypadku, gdy pracodawca nie uregulował zasad zwrotu należności z tytułu podróży służbowej w układzie zbiorowym pracy, regulaminie wynagradzania lub umowie o pracę.

Podobne stanowisko wynika z uzasadnienia Sądu Najwyższego do wyroku z dnia 9 marca 2017 roku w sprawie I PK 309/15, Legalis nr 1587049, gdzie przyjęto, że przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, które zostało zastąpione rozporządzeniem z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, miałyby zastosowanie tylko wówczas, gdyby nie było zakładowych unormowań dotyczących należności z tytułu podróży służbowej (art. 77 § 5 k.p.). Ten stan prawny może zmienić ustawodawca w drodze nowelizacji ustawy o czasie pracy kierowców, gdyby uznał, że zapewnienie kierowcy dokładnie określonych warunków noclegowych w kabinie pojazdu, zwalnia pracodawcę z obowiązku wypłaty ryczałtu za nocleg.

Dlatego też skoro pozwany nie wypłacał powodowi zwrotu kosztów podróży w powyższym znaczeniu, a jedynie diety, jego sytuacja nie może być mniej korzystna, niż wynikająca z powszechnie obowiązujących w tym względzie norm prawnych (art. 77⁵ § 3 -5 k.p.), zapewniających pewne minimum.

Skutkiem wydania przez Trybunał Konstytucyjny wyroku, na który powołuje się skarżący, jest niemożność korygowania umów o pracę lub przepisów zakładowych przez przepisy rozporządzeń wykonawczych wydanych z upoważnienia art. 77⁵ k.p., jako bardziej korzystne (art. 9 § 2 k.p.). W świetle art. 77 § 3 k.p., nie może natomiast budzić żadnych wątpliwości możliwość umownego określenia przez strony stosunku pracy wysokości należności z tytułu diet i zwrotu kosztów noclegów także na poziomie wynikającym z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, czy wręcz przyjęcia przez sąd w przedmiocie tych należności owego minimalnego poziomu w razie braku jakichkolwiek uregulowań umownych u danego pracodawcy, co miało miejsce w przedmiotowej sprawie.

W świetle powyższego, Sąd Okręgowy – na podstawie art. 412 § 2 k.p.c. - oddalił skargę jako bezzasadną.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zasadzając od pozwanego jako skarżącego na rzecz powoda zwrot opłaty za czynności pełnomocnika zgodnie z § 2 pkt 5 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015 poz. 1804 ze zm.).